Hilversum Mediastad

VOORSTEL

zaaknummer:	500625
afdelingsnaam:	BenO-Ruimtelijke Kwaliteit
steller:	Arnold Huisman
telefoonnummer	035 629 2026
onderwerp:	Derde tussenstand koersdocument

Voorstel

1. Kennis te nemen van de derde tussenstand Koersdocument Gooi en Vechtstreek (bijlage 1);
2. In te stemmen met de in dit voorstel genoemde wensen en bedenkingen.

Samenvatting

De regionale samenwerking omgevingsvisie bevindt zich in de koersfase. De derde tussenstand van het koersdocument wordt nu voorgelegd aan de raden voor het uiten van wensen en bedenkingen. De teksten van dit raadsvoorstel en de bijlagen zijn in alle gemeenteraden van de regio Gooi en Vechtstreek dezelfde, behoudens de onderdelen *argumenten*, *kanttekeningen*, *wensen en bedenkingen*.

Voorgesteld wordt als wensen en bedenkingen in te brengen:
1. De verwijzingen naar het ‘sleutelgebied Hilversum’ in het koersdocument te schrappen.
2. Naast de status van ‘bouwsteen voor lokale omgevingsvisies’ het koersdocument ook te benutten als onderbouwing van de belangenbehartiging van Gooi en Vechtstreek in bovenregionale verbanden.
3. De regio Gooi en Vechtstreek te verzoeken een vervolgtraject te ontwikkelen waarbij:
    a. De lokale omgevingsvisies na vaststelling door de gemeenteraden worden getoetst op hun bijdrage aan de regionale opgaven.
    b. Er ruimte is voor het maken van aanvullende afspraken indien de zeven lokale omgevingsvisies opgeteld geen passend antwoord bieden op de regionale opgaven voor woningmarkt, arbeidsmarkt, mobiliteitsnetwerk, energietransitie en groen/blauwe structuur. Zo nodig worden de ontwikkellijnen uit het koersdocument dan verder uitgewerkt met het oog op het maken van afspraken over verdelingsvraagstukken.

Inleiding

Het koersdocument is het beoogde product van de koersfase van de regionale samenwerking omgevingsvisie. Eerder zijn de fases verkenning en analyse afgerond. In november 2019 is het plan van aanpak van de koersfase samenwerking omgevingsvisie vastgesteld door alle colleges. Onder meer door regionale informatiebrieven van oktober 2018, december 2019, mei 2020 en Regiopodia op 18 juni 2018, april 2019, 21 juni 2019, 20 januari en 5 oktober 2020 zijn de raden hiervan op de hoogte gehouden.

Er zijn twee tussenstanden van het koersdocument vrijgegeven voor gesprekken met regionale gebiedspartijen en medeoverheden (maart en juli 2020). Deze hebben geleid tot het verrijken van de tussenstanden en het formuleren van de politieke discussiepunten. Daarnaast zijn er aanvullende onderzoeken gedaan, zoals een analyse naar de economische potentie en ruimtevraag voor werklocaties. De derde tussenstand is tot stand gekomen na bespreking in de regionale portefeuillehouderoverleggen van 10 en 11 september 2020.

Inhoud van de derde tussenstand

Het koersdocument (bijlage 1) is als volgt opgebouwd. In de eerste hoofdstukken wordt een overzicht gegeven van de regionale opgaven en de bovenregionale context. In het vierde hoofdstuk zijn drie afwegingsprincipes geformuleerd voor de balans tussen lokale, regionale en bovenregionale belangen.

In hoofdstuk 5 staan per thema de regionale ambities geformuleerd. Dit hoofdstuk beschrijft daarmee wat de regio wil bereiken en waarom. Hoofdstuk 6 beschrijft in drie ontwikkellijnen de samenhangende thema's verstedelijking, landschap/water en het veengebied hoe invulling aan de ambities kan worden gegeven. Dit gebeurt aan de hand van principes; het is dus geen exacte blauwdruk.

De inhoud van het koersdocument is uiteraard niet volledig nieuw. Diverse onderdelen volgen uit bestaande kaders, zoals de regionale woonvisie, de Regionale Samenwerkingsagenda, de kaderstelling voor de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid en vastgestelde inzet in bovenregionaal verband zoals het MIRT onderzoek Oostkant Amsterdam.

Status en betekenis van het koersdocument
In het plan van aanpak staat benoemd dat de colleges het koersdocument vaststellen. Daarbij moest de status van het koersdocument nog nader worden bepaald. De colleges gaan nu uit van een betekenis als 'bouwsteen voor gemeentelijke omgevingsvisies'.

De uitgevoerde analyses maken duidelijk dat diverse opgaven spelen op (boven)regionaal niveau of dat opgaven van gemeenten een (boven)regionale component hebben. Het koersdocument geeft inzicht in de regionale ontwikkelingen, die de raad kan meewegen bij het formuleren van de eigen, lokale omgevingsvisie. Het geeft daarmee ook invulling aan de eis uit de Omgevingswet om het beleid van andere bestuursorganen te betrekken bij het opstellen van de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie van de gemeente is het document waar gemeenten hun lange termijnvisie op de fysieke leefomgeving in vastleggen. Die visie is leidend voor hoe de gemeentelijke organen haar beleid en bevoegdheden uitoefenen. Het koersdocument wordt dus een bouwsteen die gemeenten kunnen benutten bij het formuleren van de eigen omgevingsvisie. Het koersdocument heeft dus niet de status van een omgevingsvisie.

Proces koersdocument
Middels dit voorstel wordt de derde tussenstand in alle gemeenteraden van Gooi en Vechtstreek geagendeerd. Het biedt raden de gelegenheid om wensen en bedenkingen te uiten. Naast de raden worden ook regionale gebiedspartijen in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven op de derde tussenstand. De regio Gooi en Vechtstreek organiseert regiopodia voor beeldvorming over het document.

Nadat de raden wensen en bedenkingen hebben geuit, stellen de colleges het koersdocument vast als bouwsteen voor de gemeentelijke omgevingsvisies. Dit markeert het einde van de koersfase van de regionale samenwerking omgevingsvisie.

Afronding project samenwerking omgevingsvisie
Na afronding van het koersdocument moet vervolgens worden besloten of en hoe de regionale samenwerking omgevingsvisie wordt voortgezet.

Op dit moment lopen de processen van de gemeentelijke omgevingsvisies al. Het koersdocument geeft daarbij veel inzicht in de regionale aspecten. Het voornemen vanuit het regionale portefeuillehoudersoverleg (besluit op 11 september 2020) is om de regionale samenwerking omgevingsvisie als project voorlopig af te ronden. Dit laat onverlet dat regionaal afstemming over de inhoud van de gemeentelijke omgevingsvisies kan worden bevorderd.

Ieder ander vervolg vraagt ook een besluit. Dit geldt ook als uit wensen en bedenkingen zou blijken dat er raden zijn die extra betekenis willen gegeven aan het koersdocument zelf, bijvoorbeeld als regionaal kader voor programma´s over onderwerpen waar een duidelijke regio-brede consensus over is (die bijvoorbeeld in de RSA staan) of als lobbydocument. Als zo´n betekenis een raadsbevoegdheid betreft, is ook weer een raadsbesluit nodig. Onder het kopje 'Wensen en bedenkingen' stelt het college onder meer voor waarom het kiezen van een vervolg belangrijk is.

Probleemstelling/doel

Het doel van het voorstel is om raden in kennis te stellen en de gelegenheid te geven een reactie te geven over het koersdocument.

Argumenten

1. Het is van belang dat raden inbreng kunnen hebben op de inhoud van het koersdocument

Het koersdocument kan gezien worden als 'beleidsvoorbereiding'. Het document krijgt geen bindende status. Gemeenten kunnen de inhoud meenemen in hun lokale omgevingsvisies. Het is daarom passend dat colleges het koersdocument vaststellen en gemeenteraden ter voorbereiding daarop hun wensen en bedenkingen kunnen uiten over de inhoud van het koersdocument. Zo kunnen gemeenteraden *vooraf* lokale accenten aangeven op een moment dat daadwerkelijke inbreng nog volledig mogelijk is en *achteraf* zelf besluiten welke onderdelen een plek krijgen in de lokale omgevingsvisie.

2. Met deze werkwijze oefenen we 'hands-on' met het verbeteren van legitimatie en slagkracht van de regionale besluitvorming

Regionaal is eind 2019 een dialoog gestart tussen de regiogemeenten over het verbeteren van de legitimatie en de slagkracht van de regionale besluitvorming. Dit heeft geleid tot aanbevelingen van de werkgroep Verbetering Besluitvorming Regio, die onder leiding staat van de burgemeester van Laren, Nanning Mol. Er is nog geen besluitvorming geweest over de implementatie van deze aanbevelingen. In het lopende proces van het koersdocument is echter alvast getracht de aanbevelingen waar mogelijk toe te passen. Dat doen we door de gemeenteraden van alle gemeenten te vragen naar wensen en bedenkingen in de vorm van een raadsbesluit. Verder zullen Regiopodia gehouden worden ten behoeve van de beeldvorming (voor zover e.e.a. mogelijk is binnen de beperkingen wegens het coronavirus). Hier zullen ook bestuurlijke trekkers aanwezig zijn.

3. Het koersdocument geeft een goed beeld van de regionale opgaven en is bruikbare input voor het proces van de Omgevingsvisie Hilversum 2040

Op basis van grondig onderzoek en consultatie is de inhoud van het koersdocument in het afgelopen jaar verrijkt. Het college ziet het koersdocument nu als een brede inventarisatie van belangrijke thema's waarbij oplossingsmogelijkheden gezocht moeten worden en een regionale aanpak nodig is: woningmarkt, arbeidsmarkt, energie, mobiliteit en water beperken zich niet tot de gemeentegrenzen. Van de inhoud kan in het proces van de Omgevingsvisie Hilversum 2040 worden geprofiteerd.

Kanttekeningen

1. Het koersdocument bevat nog PM's

Teksten op deze plek zullen worden ingevuld in het definitieve document. Ook is het mogelijk dat de gemeenten verschillende wensen en bedenkingen indienen. Nadat alle wensen en bedenkingen zijn opgehaald en de laatste PM's zijn ingevuld en besproken in de regionale portefeuillehouderoverleggen, zullen de colleges het definitieve koersdocument vaststellen.

2. De status van het koersdocument betekent ook vrijblijvendheid

De tegenhanger van het eerste argument – waarin de lokale omgevingsvisies leidend zijn en het koersdocument een bouwsteen is – is dat er geen harde regionale afspraken en keuzes gemaakt worden. Er ligt dus een brede inventarisatie, maar een gezamenlijke koers ontbreekt. Het is nog afwachten of de verzamelde lokale omgevingsvisies uiteindelijk een helder antwoord bieden op de regionale opgaven uit het koersdocument. Het koersdocument bevat ook geen financiële paragraaf. Wij voorzien daarom aanvankelijk enthousiasme over het gezamenlijk kunnen formuleren van ambities, maar op termijn ook teleurstelling ontstaan als er in de komende jaren nieuwe verdelingsvraagstukken ontstaan die zich moeilijk laten beslechten. Denk bijvoorbeeld aan het creëren en verdelen van ruimte voor werkgelegenheid of betaalbare woningen en de bijbehorende kosten en opbrengsten.

In onze groen-blauwe regio is de binnenstedelijke ruimte beperkt en zijn er in het koersdocument veel ambities en opgaven op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, klimaatadaptatie en duurzaamheid. Wij zien de 'ontwikkellijnen' als goede aanzetten in het koersdocument, maar die krijgen vooralsnog geen vervolg in een verdere gezamenlijke uitwerking. Wij zijn van mening dat een vervolg – in welke vorm ook – noodzakelijk is. Ook kan de belangenbehartiging van de regio Gooi en Vechtstreek

in bovenregionale verbanden van profiteren van een duidelijker gezamenlijk geluid vanuit de Gooi en Vechtstreek.

3. In het koersdocument is de positie van Hilversum t.o.v. het sleutelgebied niet adequaat verwerkt
Wij zien in het koersdocument (bijlage 1) op pagina's 6 en 7 de term 'sleutelgebied' staan. De positie van Hilversum zoals die door het college begin juli 2020 met de regio Gooi en Vechtstreek is gecommuniceerd, is in het koersdocument onvoldoende verwerkt.

Wensen en bedenkingen

De bovenstaande argumenten en kanttekeningen leiden tot een aantal wensen en bedenkingen waarvan wij voorstellen deze bij de regio Gooi en Vechtstreek in te brengen:

1. De verwijzingen naar het 'sleutelgebied Hilversum' in het koersdocument te schrappen.
2. Naast de status van 'bouwsteen voor lokale omgevingsvisies' het koersdocument ook te benutten als onderbouwing van de belangenbehartiging van Gooi en Vechtstreek in bovenregionale verbanden.
3. De regio Gooi en Vechtstreek te verzoeken een vervolgtraject te ontwikkelen waarbij:
    a. De lokale omgevingsvisies na vaststelling door de gemeenteraden worden getoetst op hun bijdrage aan de regionale opgaven.
    b. Er ruimte is voor het maken van aanvullende afspraken indien de zeven lokale omgevingsvisies opgeteld geen passend antwoord bieden op de regionale opgaven voor woningmarkt, arbeidsmarkt, mobiliteitsnetwerk, energietransitie en groen/blauwe structuur. Zo nodig worden de ontwikkellijnen uit het koersdocument dan verder uitgewerkt met het oog op het maken van afspraken over verdelingsvraagstukken

Op deze manier zijn we als regio niet alleen in gesprek als het gaat om het formuleren van gezamenlijke ambities en opgaven, maar houden we ook elkaars handen vast als het in de uitwerking ingewikkeld wordt.

Financiën, middelen & capaciteit

n.v.t.

Uitvoering

Nadat de raden wensen en bedenkingen hebben geuit stellen de colleges het koersdocument vast.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
D. Emmer	P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. Koersdocument derde tussenstand definitief
2. Kaart bij koersdocument
3. Themakaart Landelijk Gebied
4. Themakaart netwerk steden en dorpen
5. Raadsbesluit